

Kompas

Januari 2012

nummer 4

Colofon

Jaargang 3
Nummer 4
Januari 2012

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. M.S.T. Imanse-Van Marion
Mw. J. de Jongh
Dhr. M. Kortleven
Mw. D.J. Visser
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevend van aangesloten verenigingen ontvangen *Kompas* gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
W: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

In 2010 verscheen voor de eerste keer een Bijbelstudie voor oudere kinderen op de club. Er kwamen positieve reacties vanuit de leidinggevend, daarom heeft de commissie Kompas besloten daarmee door te gaan. In dit nummer staat weer een Bijbelstudie, nu over de gelijkenis van de Parel van grote waarde. Het is in de Bijbel een heel kort gedeelte, van slechts twee teksten. Toch zit er een duidelijke boodschap in dit Bijbelgedeelte. Het is de moeite waard daar met de kinderen over door te praten. Voor -10 is er een vertelling met een verwerking.

De andere schets in dit nummer gaat over de volkstelling door David. Hoewel het hier gaat over een koning in het Oude Testament, is de boodschap voor vandaag ook duidelijk. Wie hoogmoedig telt wat hij heeft, is verkeerd bezig. Alles wat wij hebben ontvangen, is onverdiend en komt uit Gods hand.

Goede avonden toegewenst met deze thema's!

Gertrude de Regt

Lezen

2 Samuël 24: 1-14

Kerntekst

En Davids hart sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot de HEERE: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE, neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan (2 Samuël 24: 10)

Zingen

Psalm 51: 1
Psalm 32: 3
Psalm 6: 2
Psalm 119: 60, 69
Psalm 103: 2
Psalm 130: 1, 2
Gebed des Heeren: 6 en 7

David telt het volk

Vertelschets

In de stad Jeruzalem staat een mooi paleis. Daarin woont David, de koning van Israël. David is al heel lang koning. Wat heeft de Heere goed voor hem gezorgd. Lang geleden had de Heere al beloofd dat hij koning over het volk van Israël mocht worden. En ook al leek het, dat het nooit zou gebeuren, toch deed de Heere wat Hij had beloofd.

Een poosje geleden had Absalom, de zoon van David, geprobeerd om koning te worden en zijn vader van de troon te jagen. Een groot gedeelte van het volk van Israël had hem toen geholpen. Maar Absalom was gedood en de Heere had David weer terug gebracht in zijn paleis in Jeruzalem. Hij liet merken: "David, Ik zorg voor je."

Nu zit David op zijn troon en hij denkt na. Hij denkt er niet aan hoe goed de Heere voor hem is geweest. David denkt aan het volk waarover hij regeert. Het is een groot volk. Plotseling komt er een mooi plan in zijn gedachte. Ja, dat zal hij doen!

Hij roept zijn generaal Joab en zegt. "Joab, jij moet met een aantal andere mannen het volk van Israël gaan tellen. Ik wil wel eens weten hoeveel mensen er nu precies in mijn land wonen."

Waarom wil de koning dat weten? Wil hij dat de mensen uit zijn land belasting gaan betalen? Want dan moet hij precies weten hoeveel mensen dat zijn. Nee, David wil alleen maar weten hoe machtig hij is. Hij wil alleen maar weten hoeveel mannen er wonen die kunnen vechten. Joab hoort wat de koning vraagt en hij begrijpt ook meteen waarom de koning dat wil. En Joab weet ook dat wat David vraagt, zondig is. "Koning," zegt hij, "ik hoop dat de Heere uw volk nog veel groter maakt, zodat u over nog veel mensen mag regeren. En al was het honderd keer zo groot. Dat maakt toch eigenlijk niet uit. Maar daarom hoef ik het volk toch niet te tellen? Waarom wilt u dat doen?"

Luistert de koning naar die wijze raad van Joab? Nee, dat doet David niet! Hij zegt: "Joab, ik wil dat jij het volk telt en dan moet je dat ook doen." Koning David wil weten hoe machtig hij wel is. Hij is niet verwonderd, dat hij over het volk van de Heere mag regeren. Maar hij is trots. En hij wil steeds meer hebben. Daarom laat hij het volk tellen. Hij is trots op wat hij van de Heere heeft gekregen.

Jij hebt ook dingen van de Heere gekregen. Misschien wel een goed verstand. Of misschien hebben jullie het thuis goed en kun je daarom leuke kleren dragen en mooi speelgoed kopen. Daar mag je de Heere voor danken. Maar... je mag er niet trots op zijn. Alsof jij dat zelf hebt verdiend. Vergeet niet dat je het van de Heere hebt gekregen!

Daar gaan Joab en een aantal mannen. Ze trekken het hele land door. Negen maanden lang zijn ze onderweg. Overal tellen ze de mannen die kunnen vechten. Dat zijn de mannen die twintig jaar zijn en ouder. Eindelijk komen ze weer terug in Jeruzalem. Dan hebben ze alle stammen gehad, behalve de stam van Levi en de stam van Benjamin.

In zijn paleis zit koning David. Joab is bij hem geweest. Hij heeft precies verteld hoeveel soldaten er in Israël wonen en ook hoeveel soldaten er in Juda wonen. Nu heeft David antwoord op de vraag hoe groot zijn leger

is. En is David nu blij? Nee, zijn geweten klaagt hem aan. Wat is hij een dwaas geweest. Waarom heeft hij alle soldaten laten tellen? Wat heeft hij daar nu aan? David voelt het diep in zijn hart: Wat ik heb gedaan is zonde. Daarmee heb ik de Heere verdriet gedaan. Ik wilde weten hoe machtig ik was. Maar ik vergat helemaal dat de Heere mij die macht gegeven heeft. En dan... dan buigt koning David zijn knieën en hij bidt. Hij zegt: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb, maar nu, o HEERE, neem toch de misdaad uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan. David zegt het: Heere, ik heb verkeerd gedaan. Ik heb gezondigd. Zo bidt David en hij vraagt de Heere om vergeving. Hij kan niet eerder gerust zijn voordat hij weet dat de Heere hem zijn zonde vergeven heeft. Hier zie je dat David de Heere lief heeft. Hij vindt het erg dat hij de Heere verdriet heeft gedaan. Herken je dat? Iedereen doet wel eens iets dat verkeerd is. Als je God lief hebt, kun je daar niet zomaar verder mee leven. Dan wil je weten of de Heere het heeft vergeven. Daarvoor kwam de Heere Jezus naar de aarde. Daarvoor wilde Hij lijden en sterven. Heb jij Hem nodig tot vergeving van je zonden?

Als het ochtend wordt, gaat plotseling de deur open. Er komt een man binnen. David kent hem wel. Het is een knecht van de Heere. Het is de profeet Gad. Welke boodschap zou hij hebben? De profeet zegt: "Koning, de Heere heeft mij gestuurd. U moet kiezen uit één van deze drie dingen. Zal de Heere een honger sturen die drie jaren zal duren? Of zal de Heere vijanden sturen, die drie maanden in het land zullen blijven? Of zal de Heere drie dagen een vreselijke ziekte sturen? Welke van deze drie straffen kiest u?" Stil heeft David geluisterd naar Gad. Drie jaar honger, zodat er niets zal groeien en de mensen niets te eten zullen hebben. Er is nu al vier jaar hongersnood in het land en dan nog eens drie jaren daarbij? Of drie maanden vijanden, die de baas zullen zijn in het land en alles zullen verwoesten en veel mensen zullen doden? Of drie dagen lang die vreselijke ziekte waardoor ook heel veel mensen zullen sterven? David wordt bang. Wat moet hij kiezen? Hij weet het niet. Het is allemaal even erg. Maar hij moet antwoord geven. Hoor, daar klinkt zijn stem: "Ik ben heel bang, laat ons toch in de hand des HEEREN vallen, maar laat ons in de hand van mensen niet vallen." Het is alsof de koning zegt: laat de Heere ons straffen, maar laat Hij daar geen mensen voor gebruiken. Waarom niet? David kent de Heere. Hij weet dat de Heere de zonde moet straffen, want Hij is rechtvaardig. Maar David weet ook, dat de Heere barmhartig is en dat Hij de zonde kan vergeven. Daarom zegt hij: laat ons in de hand van de HEERE vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele.

Kijk eens in de lucht. Daar staat een engel met een uitgestoken zwaard! De Heere heeft een vreselijke ziekte gestuurd. Aan de engel kunnen de mensen zien dat het een straf van de Heere is. Overal waar die engel komt, worden er mensen ziek en sterven ze. Wat vreselijk! Zo gaat die engel het hele land Israël door. Dan komt hij bij de stad Jeruzalem. Daar, in zijn paleis, is David. Hij bidt. Hij bidt of de Heere de straf weg wil nemen en of Hij hém wil straffen en niet het volk. "Heere," bidt David, "ik, ik heb gezondigd, maar wat hebben deze schapen gedaan? Straf toch mij." Hoor je dat? David zegt eigenlijk: Heere, ik heb gezondigd. Het volk heeft dat toch niet gedaan? Ik heb het volk laten tellen. Dan moet ik toch gestraft worden? Ja, David heeft het volk laten tellen. Maar heeft het volk dan geen zonde gedaan? Een poosje geleden wilden de Israëlieten toch Absalom koning maken? Toen hebben ze David toch verworpen? Maar daar denkt David niet aan. Nee, hij neemt alle schuld op zich. Laat de Heere hem maar straffen in plaats van het volk. David wilde de straf dragen die hij had verdiend. Maar later kwam de Heere Jezus, Die de straf wilde dragen die Hij niet had verdiend. Hij is naar de aarde gekomen. Hij wilde lijden en sterven. Nee, niet voor Zichzelf, want Zelf had hij geen zonde. Maar Hij wilde lijden en sterven voor zondige mensen. Daarom kan de Heere de zonde vergeven. Ook die van jou!

Van de trots van David is niets over. Hij wil eerlijk toegeven dat hij straf heeft verdiend. Vind jij het moeilijk om toe te geven, als je iets verkeerd hebt gedaan? Vind je het ook moeilijk, om het eerlijk aan de Heere te vertellen? En toch is het zo goed om dat te doen! Kijk maar naar David.

Nog diezelfde dag komt de profeet Gad weer het paleis binnen. “Koning,” zegt hij tegen David, “u moet naar de dorsvloer van Arauna gaan. Daar moet u een altaar bouwen.” Daar gaat David, zijn paleis uit. Hij gaat naar de dorsvloer van Arauna. Arauna die zelf op de dorsvloer aan het werk is, ziet de koning komen. Hij gaat hem tegemoet en vraagt waarom de koning naar hem toe komt. “Arauna,” antwoordt de koning, “Ik wil jouw dorsvloer kopen om daar voor de Heere een altaar te bouwen. Dan zal de plaag ophouden. Dan zal de Heere de straf wegnemen.” “Koning,” antwoordt Arauna, “neemt u maar wat u nodig hebt. Daar zijn de runderen die u kunt offeren en daar is het hout van de dorsslee, waarmee ik aan het werk was. U mag het allemaal hebben. Ik geef het u! Ik wil heel graag, dat de Heere uw offer aanneemt, zodat de straf ophoudt.” “Nee, Arauna,” antwoordt David, “ik koop het van je. Want ik wil de Heere geen offer brengen van de dingen die van jou zijn.” Dan koopt David de dorsvloer en ook de runderen en het hout. Op de dorsvloer wordt een altaar gebouwd. De runderen worden geslacht. Zij moeten sterven in plaats van mensen die de dood verdiend hebben. Het offer is klaar. Nu moet het nog aangestoken worden. En dan plotseling... komt er vuur van de hemel. De Heere steekt Zelf het offer van David aan. Daardoor laat Hij zien dat Hij het offer aanneemt. Verwonderd buigt David daar bij het altaar zijn knieën. Wat is de Heere goed, dat Hij zijn zonde vergeven wil. Dat Hij er niet meer aan zal denken. David brengt niet alleen een brandoffer, maar hij dankt de Heere ook door een dankoffer te brengen.

Later wordt op deze plaats de tempel gebouwd. Daar worden de offers gebracht. Offers die allemaal heenwezen naar het offer dat de Heere Jezus eenmaal op Golgotha zou brengen. Want al werden er nog zoveel offers gebracht, er was niet één dier dat de zonde kon verzoenen. Dat kon alleen door het lijden en sterven van de Heere Jezus.

David was trots geweest, maar hij gaf eerlijk toe aan de Heere dat hij straf had verdiend. Wij doen allemaal wel eens iets wat niet mag. We vinden het vaak moeilijk om dat toe te geven aan elkaar. Maar ook aan de Heere. Vraag de Heere of Hij je wil leren je zonden eerlijk te belijden. Aan de mensen, maar vooral aan Hem. Als je dat doet, wil de Heere ze zeker vergeven.

Aantekeningen bij de tekst

2 Samuël 24

- Vers 1 *de toorn des Heeren voer voort te ontsteken*: zie achtergrondinformatie.
En Hij porde David aan: niet dat de Heere Zelf de zonde werkt, maar Hij laat anderen toe David tot zonde te verleiden. Ook hier geldt wat staat in Jakobus 1 : 13 *God verzoekt niemand tot het kwade*.
- Vers 2 *tel het volk*: het krijgsvolk, de mannen van twintig jaar en ouder.
- Vers 3 *zoals deze*: zoals iedere stam nu is.
- Vers 4 *des konings woord nam de overhand*: David is niet van zijn voornemen af te brengen. Joab en de oversten leggen zich er met grote tegenzin bij neer.
- Vers 5 *die in het midden is...*: Aroër lag in de stam van Gad, tussen twee beken. De ene beek mondde uit in Jorjaan en andere in de Dode Zee.
Jaëzer: een plaats die ook aan de Arnon lag.
- Vers 6 *Dan-Jaän*: de stad Dan, die in het uiterste noorden van Israël lag. Hier bouwde later Jerobeam één van de gouden kalveren.
- Vers 10 *Davids hart sloeg hem*: zijn geweten gaat spreken. Hij gaat nadenken over wat hij heeft gedaan, hij voelt dat hij hiermee de Heere verdriet heeft gedaan.
neem toch de misdaad Uws knechts weg: vergeef mijn zonde.
Ik heb zeer zottelijk gedaan: ik heb dwaas gedaan door tegen de geboden van God in te gaan en geen rekening met God te houden.
- Vers 11 *de ziener*: de profeet en leraar van David. Zo werden de profeten genoemd, omdat God Zich aan hen door gezichten openbaarde.
- Vers 12 *Drie dingen draag Ik u voor*: honger, oorlog en pest gelden als de allerergste straffen, waarmee de profeten dreigen.
- Vers 13 *honger van zeven jaren*: hierbij zijn vier de jaren gerekend, die de hongersnood al duurde. Er wordt dus drie jaren bedoeld (zie 1 Kronieken 21: 12).
- Vers 14 *Mij is zeer bange*: David vreest de oordelen van God.

- in de hand des Heeren:* David vraagt of de Heere hem wil straffen zonder daarvoor mensen te gebruiken.
Zijn barmhartigheden: Zijn mededogen
zijn vele: zijn groot.
- Vers 15 *tot de gezette tijd toe:* zie achtergrondinformatie.
van Dan tot Berseba toe: door het hele land. Dan ligt in het noorden en Berseba in het uiterste zuiden.
- Vers 16 *de engel:* die God daartoe uitgezonden had.
berouwde het de Heere over dat kwaad: menselijk van God gesproken, want God kent geen berouw. Hij verandert nooit van gedachten.
het is genoeg: De plaag houdt op voor de derde dag geheel verstreken is.
Arauna: ook wel Ornan of Aranja genoemd.
de Jebusiet: inwoner van Jeruzalem. Jebus was de vroegere naam van Jeruzalem.
- Vers 17 *als hij de engel zag:* de engel verscheen in een menselijke gedaante, staande tussen de hemel en de aarde met een uitgetrokken zwaard in de hand.
- Vers 18 *Ga op, richt de Heere een altaar op, op de dorsvloer van Arauna:* De Heere wijst David Zelf de plaats aan waar de zonde verzoend moet worden.
- Vers 22 *ziedaar, de runderen:* Arauna was bezig met dorsen, waarbij hij runderen of gebruikte, die de slede of dorswagen over het koren trokken.
hout: om het offer met vuur aan te steken.
- Vers 23 *gaf:* Arauna wilde dit geven, maar David wilde het niet aannemen.
Arauna, de koning: of: Arauna zeide tot de koning...
- Vers 24 *om niet:* die mij van een ander gegeven zijn.
- Vers 25 *brandoffers:* tot verzoening van de zonde.
dankoffers: uit erkenning van Gods goedheid.

2 Kronieken 21

- Vers 3 *waarom zou het Israël tot schuld worden?:* Joab voorziet dat God het volk daarvoor zal straffen.
- Vers 6 *Doch Levi en Benjamin telde hij onder dezelve niet:* de Levieten mogen geen krijgsdienst vervullen en de mannen van Benjamin rekent hij niet mee.
- Vers 7 *daarom sloeg Hij Israël:* met de pest.
- Vers 12 *het zwaard des Heeren:* de pest velt de mensen alsof zij door het zwaard getroffen worden.
- Vers 16 *bedekt met zakken:* als teken van diepe droefheid en rouw.
- Vers 17 *dat toch Uw hand tegen mij zij:* dood toch mij en mijn familie.
- Vers 22 *Geef mij de plaats van de dorsvloer:* verkoop mij die.
- Vers 26 *zo antwoordde Hij hem door vuur uit de hemel:* als een bewijs dat zijn gebed verhoord is en de plaag zal ophouden.

Achtergrondinformatie

De toorn des HEEREN voer voort te ontsteken tegen Israël

Het volk van Israël had enige tijd geleden David, de van God gezalfde koning, verworpen. De Israëlieten waren Absalom gevolgd en wilden hem koning maken. De Heere had David weer teruggebracht in Jeruzalem. Hij verwierp David niet, ondanks de zonde die hij gedaan had. Enige tijd later kwam er een grote hongersnood in het land. Dat was de straf voor hun zonde van het volgen van Absalom en Seba en voor het doden van de Gibeonieten. Nu gaat de Heere het volk opnieuw straffen. De aanleiding daarvoor is de zonde van David om het volk te tellen.

De zonde van David

Bij het tellen van het volk moet men denken aan het tellen van degenen, die in staat zijn om te vechten: de mannen van twintig jaar oud en daarboven. Het gaat dus niet om een telling van alle Israëlieten. Op zich was het tellen van het volk geen zonde als dat met een bepaald doel geschiedde.

Zo lezen we in Exodus 30: 12 en Numeri 1 dat het volk geteld werd. Mozes deed dat op bevel van de Heere. Dit was toen nodig om de tempelbelasting te kunnen heffen. David doet dit echter zonder dat daar direct noodzaak voor bestaat. Hij laat het ook door mensen van het leger doen, terwijl Mozes het door de oudsten liet doen. De Heere had David geen opdracht gegeven om het volk te tellen. Mozes had zo'n opdracht wel gekregen. Bij David kwam het voort uit nieuwsgierigheid en hoogmoed. In plaats van op de Heere te vertrouwen, vertrouwt David op zijn grote leger.

De Heere had gezegd dat het volk Israël zou zijn als de sterren aan de hemel en het zand dat aan de oever der zee is, dat vanwege de menigte niet geteld zou worden. (Genesis 15: 5) Het volk van Israël zou een unieke plaats innemen. Door het volk wel te laten tellen, ging David hieraan voorbij. Hij tastte hierdoor Gods heiligheid aan. Daarom wordt deze zonde ook zo zwaar gestraft.

De uitvoer door Joab

Joab begint met tellen in Aroër. Deze plaats lag aan de zuidelijke grens van Israël ten oosten van de Jordaan. Daar vandaan ging het naar het noorden tot de plaats Dan, dat op de noordelijke grens lag. Daarna ging het naar het westen, naar Tyrus en Sidon. Het is niet waarschijnlijk dat de inwoners van deze steden ook geteld zijn, omdat daar Hiram, de vriend van David, koning was. Daarna zijn ze naar het zuiden getrokken. Na het grootste gedeelte van het volk te hebben geteld, gingen ze terug naar Jeruzalem. De Levieten en de stam van Benjamin waren toen nog niet geteld. De Levieten, omdat zij geen soldaten leverden. De stam van Benjamin, omdat die nog door Joab was overgeslagen.

De uitslag van de telling

Joab heeft het getal aan David meegedeeld. Als we de aantallen uit 2 Samuël 24 en 1 Kronieken 21 vergelijken is er verschil. Dit heeft ermee te maken dat bij de een de Levieten niet en bij de ander die wel meegeteld worden. Ook de stam van Benjamin wordt bij de een wel en de ander niet meegeteld. Bij de telling in 2 Samuël 24 was deze stam nog niet geteld, evenals een gedeelte van de stam van Juda. Toen Joab echter met de (voorlopige) uitslag van de telling kwam, kwam David al tot berouw.

Davids berouw

Als Joab, voordat hij Benjamin gaat tellen, naar Jeruzalem komt om de uitslag aan David mee te delen, beseft David wat hij gedaan heeft. Hij wilde weten hoe groot zijn leger was. In plaats van op God te vertrouwen, Die hem al zo vaak uit allerlei gevaren verlost heeft, dacht hij op zichzelf te moeten vertrouwen.

David belijdt zijn zonde en misdaad en bidt om de Heere om vergeving.

De keuze die David moet maken

Toen David de zonde met Bathseba begaan had, duurde het maanden voor hij tot inkeer kwam en dat pas toen de Heere de profeet Nathan naar hem toestuurde. Nathan mocht op de schuldbelijdenis van David zeggen: De Heere heeft ook uw zonde weggenomen. Maar vergeving sluit straf niet uit. Dat was zo bij de zonde met Bathseba, toen het zwaard niet van Davids huis zou wijken, en dat is hier ook zo. Nu David zijn zonde beleden heeft en om vergeving heeft gebeden, komt de profeet Gad. Hij moet David drie straffen voordragen, waaruit David er één moet kiezen.

Het is voor David echter onmogelijk om te kiezen. Eén ding weet hij wel: Bij de Heere is goedertierenheid en bij Hem is veel verlossing. Hij is een rechtvaardig God, Die de zonde niet ongestraft kan laten, maar Hij is ook een barmhartig God. Daarom zegt David: Laat ons in de handen van de Heere vallen, maar laat mij in de handen van mensen niet vallen. Dat kunnen we alleen zeggen als we met God verzoend zijn door het bloed van Christus.

De Heere geeft pestilentie, een heel ernstige ziekte, waaraan in korte tijd duizenden mensen sterven. Een engel verschijnt met een uitgetrokken zwaard als uitvoerder van het oordeel van God.

David en Christus

Als de Heere de straf van de pestilentie zendt, bidt David voor zijn volk tot de Heere. Hij neemt alle schuld op zich. In de ogen van David is het volk onschuldig. Hij vraagt dan ook of de Heere hem wil straffen en het volk wil sparen. David wilde de straf dragen die hij had verdiend. De Heere Jezus heeft echter de schuld van Zijn volk op Zich genomen en de straf voor hen gedragen, die Hij niet had verdiend!

Tot de gezette tijd toe

Eigenlijk staat er 'tot de tijd der bijeenkomst', dat is de negende ure, de tijd van het avondoffer, wanneer het volk bijeenkwam voor het gebed. Josefus vertelt dat deze pestilentie slechts één dag geduurd heeft.

De straf duurt dus veel korter dan drie dagen. Dan moet David, op de tijd van het avondoffer een offer gaan brengen op de dorsvloer van Arauna. Zo alleen kan de straf ophouden.

Het offer

David krijgt de opdracht om op de dorsvloer van Arauna een offer te brengen. Deze dorsvloer lag op het gebergte Moria. Dit was hetzelfde gebergte waar Abraham vroeger zijn zoon Izaak moest offeren en waar later de tempel is gebouwd. Ook de heuvel Golgotha, waar de Heere Jezus gekruisigd en gestorven is, hoorde bij dit gebergte. David bouwt op de plaats, die de Heere hem gewezen heeft, een altaar en slacht dieren om te offeren. De Heere zelf steekt het offer aan als teken dat Hij het offer aanneemt. Na een dag neemt de Heere de pestilentie al weg. David is niet beschaamd uitgekomen toen hij zei, dat de Heere barmhartig is. Dat kan Hij alleen zijn als Hij ons aanziet in de Heere Jezus Christus. Hij moest de straf wel dragen, opdat de Heere genadig kan zijn.

David koopt de dorsvloer van Arauna

Als David bij Arauna komt en hem vertelt dat de Heere hem geboden heeft op zijn dorsvloer een offer te brengen, biedt Arauna hem de dorsvloer met alles wat hij daarvoor nodig heeft aan. David wil echter geen offer brengen van de bezittingen van Arauna. Daarom koopt hij de dorsvloer met de runderen en de dorsslede van Arauna. De bedragen die in 2 Samuël 24 en 2 Kronieken 21 genoemd worden, verschillen aanzienlijk van elkaar. Waarschijnlijk heeft David de dorsvloer voor het bedrag dat in 2 Kronieken genoemd wordt gekocht en de spullen die hij voor het offer nodig had voor het bedrag uit 2 Samuël 24.

Psalm 30

Er zijn verklaarders die zeggen dat David n.a.v. deze gebeurtenis Psalm 30 heeft gedicht. Bij 'huis' moeten we dan niet denken aan het paleis van David, maar aan de tempel. De tempel zou immers gebouwd worden op de plaats waar David het offer had gebracht. Halverwege de psalm komen we dan het gedeelte tegen, waarin het gaat over de nood waarin David verkeerde toen hij gezondigd had en de Heere de straf zond. Maar ook lezen we in deze Psalm over de verwondering dat de Heere uitkomst gaf.

Antwoorden bij het ledenblad

Weet je het nog? -10

1. David woont in Jeruzalem
2. David wil dat Joab de mannen van Israël gaat tellen.
3. Als hij terug komt en vertelt hoeveel mannen er zijn, wordt David verdrietig.
4. David vraagt de Heere om vergeving.
5. De Heere stuurt de profeet Gad.
6. David kiest geen van de drie straffen.
7. De Heere straft met een vreselijke ziekte.
8. David vraagt of de Heere hem en zijn familie wil straffen, maar niet het volk.

9. David moet een offer gaan brengen op de dorsvloer van Arauna.
10. De Heere neemt het offer aan. Hij steekt het offer Zelf aan.

Om over te praten -10

- 1.a. Hij wilde weten hoe machtig hij was. Hoe groot zijn leger was.
 - b. Het was helemaal niet nodig, dat hij dat wist. David vertrouwde niet meer op de Heere maar op zijn leger.
 - c. Kinderen kunnen persoonlijke voorbeelden noemen. Zoals: als je iets goed kunt; als je op wilt scheppen met iets wat je hebt, zoals merkkleding, vakantie, vrienden; als je trots bent op de hoge cijfers die je op school haalt.
 - d. Je mag wel blij zijn als je iets goed kunt of als je iets moois hebt gekregen. Maar je mag niet vergeten dat de Heere het je heeft gegeven. Je mag je ook niet meer voelen dan andere kinderen, omdat zij het niet hebben. Je mag juist delen met anderen wat jij hebt.
-
- 2.a. David voelde in zijn hart dat het verkeerd was, wat hij gedaan had. Hij voelde dat Hij daarmee de Heere verdriet had gedaan.
 - b. Omdat David gezondigd had.
 - c. David heeft die zonde direct aan de Heere beleden en Hem om vergeving gevraagd.
 - d. Als het goed is, waarschuwt je geweten je als je iets verkeerd gaat doen, of als je iets hebt gedaan dat niet mag. Dan ben je onrustig. Je moeten luisteren als de stem van je geweten waarschuwt om geen verkeerde dingen te doen. Als je het toch hebt gedaan, moet je de Heere je zonde eerlijk vertellen en Hem om vergeving bidden.
-
- 3.a. Hij vroeg of de Heere niet het volk, maar hem wilde straffen.
 - b. David voelde dat hij gezondigd had. Dat hij daarom straf verdiend had. Maar het volk had die zonde niet gedaan. Zij hoefden dus niet voor deze zonde gestraft te worden.
 - c. David lijkt hier op de Heere Jezus. Er is wel een verschil. David kreeg de straf die hij zelf had verdiend. De Heere Jezus kreeg de straf die Zijn kinderen hadden verdiend.

Puzzel

Laat ons toch in de hand des Heeren vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele.

Weet je het nog? +10

1. Hij moet de soldaten van het volk van Israël gaan tellen.
2. De Levieten en de stam van Benjamin.
3. Hij krijgt berouw over wat hij heeft gedaan en bidt de Heere om vergeving.
4. De profeet Gad.
5. David moet kiezen uit drie straffen: drie dagen pestilentie of een vreselijke ziekte, drie maanden oorlog, drie jaar hongersnood.
6. David vraagt of hij mag vallen in de handen van de Heere, omdat Hij barmhartig is. David kiest dus niet.
7. Pestilentie, een vreselijke ziekte
8. In de stad Jeruzalem.
9. Naar de dorsvloer van Arauna.
10. Hij moet daar gaan offeren.
11. Hij steekt het offer Zelf aan.

Om over te praten +10

1.a. Daar wordt gebeden of de Heere ons ervoor wil bewaren dat we in de verleiding worden gebracht om verkeerde dingen te doen. Er wordt ook gevraagd of de Heere ons van verkeerde gedachten wil verlossen.

b. David werd door zijn macht in de verleiding gebracht om trots te worden. Hij vertrouwde niet meer op God, maar op zijn leger. En ook al werd hij door Joab gewaarschuwd, hij luisterde niet naar die waarschuwing, maar hij ging door.

2.a. Kinderen kunnen zelf voorbeelden geven. Zoals bijvoorbeeld: trots zijn op wat ik kan (zie de voorkant van het ledenboekje); dingen die ik heb zoals (merk)kleden, mobieltje, enzovoorts.

b. Het is belangrijk waarom je dat zegt en hoe je dat zegt. Als je trots bent op wat jij hebt gedaan, is het fout. Maar als je eraan denkt dat alles wat je hebt en kunt, gaven van de Heere zijn, is het niet verkeerd. Dan weet je de Heere ervoor zorgde dat je het goed kon doen. Dan geef je de Heere de eer.

3.a. David ging een brandoffer brengen. Dat was een offer dat helemaal verbrand werd. b. Iemand die zo'n offer bracht, zei eigenlijk dat hij de dood verdiend had. Het dier dat hij offerde, stierf in zijn plaats. David had voor de zonde die hij gedaan had de dood verdiend. Maar nu stierf er in zijn plaats een dier. En daarom mocht David blijven leven.

c. Alle offers die in het Oude Testament werden gebracht, wezen naar de Heere Jezus, Die komen zou. Hij zou de zonden dragen en door Zijn dood verzoenen.

d. Het offer van David wijst heen naar het grote Offer, naar de Heere Jezus. Omdat de Heere Jezus gekomen is, daarom kunnen zondaren die de dood verdiend hebben, verlost worden van hun zonden. Daarom kunnen we zalig worden.

4.a. Als David voor het volk bidt en vraagt of de Heere hem wil straffen in plaats van het volk, is David een voorbeeld van de Heere Jezus.

b. David bad voor zijn volk en vroeg of de Heere hem wilde straffen. Hij nam de straf op zich, die hij had verdiend. De Heere Jezus heeft de straf van Zijn volk op Zich genomen, die Hij niet had verdiend. Hij heeft die in hun plaats gedragen.

c. Wij kunnen van de straf die we verdiend hebben, verlost worden, alleen om het werk van de Heere Jezus.

Puzzel

En David bouwde aldaar de HEERE een altaar (2 Samuël 24: 25a).

Lezen

Mattheüs 13: 1-3a,
44-46

Kerntekst

Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone paarden zoekt; dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve (Mattheüs 13: 45 en 46).

Zingen

Psalm 19: 5
Psalm 21: 5
Gebed des Heeren: 9
Psalm 145: 2
Psalm 106: 3
Psalm 105: 2
Psalm 73: 14
Psalm 36: 2

De Parel van grote waarde

Vertelschets -10

Verlangend kijkt Rick naar de advertentie van de speelgoedwinkel. Daar staat het computerspel dat hij zo graag wil hebben. Sven uit zijn klas heeft het van zijn vader en moeder gekregen. Afgelopen woensdag hebben ze het samen gespeeld. Het is echt heel gaaf. Maar... het is ook heel duur. Toen zijn moeder hem woensdagavond naar bed bracht, heeft hij eens voorzichtig gevraagd, of hij dat spel ook zou kunnen krijgen. Hij ziet nog precies de ogen van zijn moeder voor zich, toen hij dat vroeg. Nee, hij hoeft er niet op te rekenen dat hij dat krijgt. Zelfs niet voor zijn verjaardag. Veel te duur. En bovendien, Rick weet wel dat zijn vader en moeder helemaal niet willen dat hij zo vaak achter de computer zit. Bij Sven thuis is dat heel anders. Die mag veel meer. Dat zou hij ook wel willen. Dat computerspel zou hij dolgraag willen hebben. Zou hij er niet zelf voor kunnen sparen? Hij krijgt zakgeld en soms krijgt hij wel eens geld van opa en oma. Met een zucht legt Rick het krantje weg. Kon hij dat spel maar kopen...

Herken je dit verhaal? Een vriendje of een vriendinnetje heeft iets moois wat je ook graag zou willen hebben! Of je wilt zo graag op paardrijles, of op voetbal. Je belooft je vader en moeder van alles, zodat je maar zou krijgen, waar je helemaal weg van bent.

Iedereen heeft dat wel. Grote mensen, kinderen. En als je het dan gekregen hebt, of je hebt er voor gespaard en je hebt het gekocht, dan is er weer wat anders, wat je dan weer heel graag zou willen hebben. Je bent altijd op zoek. Op zoek naar iets mooiers, iets nieuwers, iets leukers.

In de Bijbel staat een verhaal van een man die dat ook doet. De Heere Jezus vertelt over hem in een gelijkenis. Want de Heere Jezus weet, dat wij altijd op zoek zijn naar iets mooiers. Maar Hij weet ook, dat als we het dan gevonden hebben, we dan toch wéér op zoek gaan. Op zoek naar wat we dan weer het liefste willen hebben. Want al dat mooie kan je kast wel vol maken, of je tijd, maar nooit je hart. Je hart blijft leeg. Daarom blijf je zoeken. Totdat je het allermooiste vindt dat er bestaat. De Heere Jezus wil vertellen wat dat is. Hij gaat vertellen Wie dat is.

Daar zit de Heere Jezus. Heel veel mensen zijn naar Hem toegekomen. Ze hebben over Hem gehoord. Ze hebben gehoord over de wonderen die Hij doet. Ze hebben ook gehoord over de verhalen die Hij vertelt. En nu de Meester weer in Kapernaüm is, zijn ze naar Hem op zoek gegaan. "Hij is bij het meer, bij de vissersboten!" roept een man. Snel lopen de mensen naar de oever van het meer. Daar zien ze de Heere Jezus. Ze dringen en duwen om dicht bij Hem te kunnen zijn, zodat ze goed kunnen horen wat Hij gaat vertellen. Jezus ziet het. Even kijkt

Hij om zich heen. Dicht bij liggen twee scheepjes. De vissers van wie ze zijn, zijn de netten aan het schoonspoelen. Eén scheepje is van Simon Petrus. De Heere Jezus loopt er naar toe, klimt aan boord en vraagt: “Simon, wil je een klein eindje van de kant af varen? Dan hoeven de mensen niet meer zo te dringen en dan zal ik vanuit jouw schip gaan vertellen.” Simon Petrus doet wat de Heere Jezus vraagt. Het duurt niet lang of alle mensen op de oever zijn stil geworden en luisteren naar de Heere Jezus, Die daar zit in de vissersboot.

Verlangend kijkt de Zaligmaker naar al die mensen. Waar verlangt Hij dan naar? Dat ze zalig worden! Daarvoor is Hij gekomen. Hij ziet al die mensen, die druk zijn met hun werk, met hun zorgen, met geld verdienen. Druk met de offers die ze moeten brengen, de geboden die ze moeten houden. Ze zijn allemaal op zoek naar geluk. En nu wil Jezus hen zo graag laten zien waar ze dat geluk kunnen vinden. Het geluk dat nooit meer weggaat. Het echte geluk is immers als je de Heere lief hebt. Als je de Heere Jezus kent. Als je Hem echt vindt! Als je in Zijn Koninkrijk bent binnen gegaan. Dat Koninkrijk is niet ergens in een land op aarde. Het is het Koninkrijk der hemelen! Maar dat is op de aarde. Dat is overal waar mensen, ook kinderen, de Heere Jezus als Koning dienen. Daarom gaat de Heere Jezus vertellen over dat Koninkrijk. Over dat echte geluk, over de zaligheid. Over het vinden van Koning Jezus en Zijn Koninkrijk. Hij vertelt erover aan Zijn discipelen. In gedachten is Hij bij al die mensen, die naar Hem luisterden aan de oever van het Meer van Galilea.

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een koopman, die schone paarlen zoekt... Onderzoekend gaan de ogen van de koopman langs de parels, die de verkoper voor hem heeft neergelegd. Het zijn mooie parels, dat ziet hij wel. Af en toe pakt hij er een in zijn handen. Hij bewondert de mooie, zachte glans. Het zijn kostbare edelstenen. Iemand die er geen verstand van heeft, zou kunnen zeggen: “Het zijn maar gewone kralen.” Maar de koopman weet beter. Hij weet hoe moeilijk het is om parels op te duiken uit de zee. Daar zitten ze in de schelpen van de oesters. Die oesters leven op de bodem van de zee. Soms komt er een zandkorrel de schelp binnen. Die harde, scherpe korrel moet weg. Maar dat lukt niet. Dan maakt de oester er een glad, hard laagje omheen. Een laagje van glanzend parelmoer. En dat laagje wordt steeds dikker. En zo wordt de zandkorrel een kostbare parel. De koopman heeft al heel veel prachtige parels gevonden. Maar altijd is hij op zoek naar meer parels. Nog mooiere parels. Hij reist er overal voor naar toe.

Als de Heere Jezus aan de mensen denkt, die naar Hem hebben geluisterd, dan ziet Hij in gedachten mensen die ook op zoek zijn. Net als die koopman, die parels zoekt. Ze zijn op zoek naar rijkdom, naar geluk, naar blijdschap. Altijd op zoek naar meer. Ze hebben al heel veel gevonden en toch... ze zoeken altijd weer verder.

Als de Heere Jezus naar ons kijkt, ziet hij kinderen die ook op zoek zijn. Net als die koopman die parels zoekt. Op zoek, zoals Rick, naar een nieuw computerspel. Of op zoek naar goede cijfers op school. Op zoek, naar mooie kleren. Wat ziet de Heere bij jou? Waar ben jij naar op zoek? Wat zou je het liefste willen hebben? Wat staat er boven aan je verlanglijstje? Mag dat dan niet? Zeker mag dat! Maar het is net als bij de koopman, je blijft altijd maar zoeken naar weer andere parels, naar meer parels. Je hebt nooit genoeg.

De koopman zoekt. En dan... er gaat een schok door hem heen. Daar ziet hij een parel, zo mooi, zo prachtig glanzend, zo groot! Zo'n schitterende parel heeft hij nog nooit gezien. Hij kan er zijn ogen niet van afhouden. Zijn stem trilt als hij vraagt: “Mag ik die parel eens van dichtbij bekijken?” En als hij de parel dan van heel dichtbij bekijkt, weet hij dat hij de allermooiste parel heeft gevonden die er bestaat. Alle andere prachtige parels die hij tot nu toe heeft gevonden, ze stellen niets meer voor nu hij deze parel van grote waarde heeft gezien. Deze parel moet hij hebben. Ja, hij móet hem hebben. Deze parel is zo kostbaar! Als hij deze parel heeft, dan hoeft hij nooit meer verder op zoek.

Hij denkt na. Hoe kan ik deze parel kopen? Hij is zo kostbaar. Hoe kan ik dat betalen? Dan weet hij het. Nu ik deze allermooiste parel heb gezien, stellen al die mooie parels die ik al gevonden heb niets meer voor. Ik ga al die kleine parels verkopen. Dan kan ik die parel van grote waarde kopen. Hij gaat naar huis en legt alle parels die hij heeft bij elkaar. Zou het genoeg zijn om die ene parel te kunnen kopen? De koopman tobt er niet over. Hij verkoopt liever alles wat hij heeft, als die kostbaarste parel straks maar van hem is.

Weet je al wat de Heere Jezus bedoelt? Die Parel, dat is Hijzelf! Je bent op zoek naar van alles. Maar als je de Heere Jezus ziet, met de ogen van je hart, dan weet je het: Hij is de Parel van grote waarde! Je ziet pas hoe klein en onbelangrijk alle andere dingen zijn, als je de Heere Jezus hebt mogen vinden! Heb jij die Parel al eens gezien? Heb je gezien hoe kostbaar Hij is?

Weet je waar je dat ziet?

Je ziet het in de stal in Bethlehem. Herders knielen neer en aanbidden Jezus. Een gewoon kindje en ook nog in een voerbak? Ja, zo lijkt het. Maar de herders weten wel beter: Zij hebben de Parel van grote waarde gevonden.

Je ziet het op Golgotha. Daar hangt Hij, de Koning van hemel en aarde, aan een kruis. Is Hij de Parel van grote waarde? Ja, juist daar! Daar hangt Hij om de straf te dragen, die wij verdienen om onze zonden. Daar glanst de Parel het allermooist. Daar zie je Zijn liefde tot zondaren het allerbest. Heb je de Heere Jezus al eens echt gezien? Dan wil je maar één ding: die Parel hebben!

Daar gaat de koopman. Hij heeft alles verkocht. En de parel gekocht. Dé parel. Armer kan hij niet worden. Hij is al zijn parels kwijt. En toch is hij rijker dan hij ooit geweest is, want hij heeft de allerkostbaarste parel van de hele wereld. Nu hoeft hij niet meer op zoek. Hij heeft alles.

Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een koopman, die schone paarden zoekt...

En weet je wat nu het wonder is? De koopman moest de parel kópen. Maar als Koning Jezus in je hart komt wonen, dan kost dat geen geld. Hij geeft Zichzelf weg. Dat is nu genade. Het kost wel veel. Het kostte Jezus' leven. Hij betaalde Zelf de prijs.

Verlangend denkt de Zaligmaker aan de mensen die naar Hem luisterden aan de oever van het meer. Weet je waar Hij naar verlangt? Dat ze zalig worden! Dat ze zullen gaan zien, dat al hun parels onbelangrijk zijn. Dat ze door de Heilige Geest mogen gaan zien, dat Hij de Parel is van grote waarde! Dat ze al hun parels verkopen, om die allermooiste Parel te kunnen krijgen. Wil jij jouw kleine 'parels' verliezen om deze allergrootste Parel te ontvangen?

Rick zit op zijn kamertje. Het is al weken geleden dat hij het krantje van de speelgoedwinkel in zijn handen had. Hij weet niet eens meer waar het is. Waarschijnlijk allang bij het oud papier. Dat computerspel was mooi, maar hij hoeft het eigenlijk niet eens meer. Naast hem ligt zijn Bijbel. Mattheüs 13... Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone paarden zoekt. Dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had en kocht dezelve. Daar heeft de juf op de club over verteld. Over de Parel van grote waarde. Hij leest de tekst opnieuw. Dan vouwt Rick zijn handen. Verlangend om die Parel te mogen ontvangen.

Handleiding Bijbelstudie +10

Deze Bijbelstudie is bedoeld voor kinderen van tien jaar en ouder. Voor jongere kinderen is de Bijbelstudie waarschijnlijk te moeilijk. Er is voor hen een vertelschets over dit onderwerp. Deze volgt in het -10 gedeelte van deze handleiding.

Omdat Bijbelstudie met kinderen een werkvorm is in het werkmateriaal die nog niet zo vaak is gebruikt, volgen hieronder wat adviezen.

- Begin met een korte inleiding. Enkele aandachtspunten hiervoor vind je in deze handleiding. Laat de inleiding niet langer duren dan ongeveer vijf minuten. Het gaat er nu om dat de kinderen zelf de Bijbel lezen aan de hand van de vragen.
- Maak vervolgens groepjes, bij voorkeur niet groter dan zes kinderen. Belangrijk is dat bij ieder groepje een leidinggevende zit.
- Lees eerst samen het Bijbelgedeelte, als dat nog niet is gedaan.
- Vraag nu een kind om de eerste vraag voor te lezen. Als leidinggevende leid je het gesprek.

Houd hierbij rekening met de volgende dingen:

- Betrek stille of ongeïnteresseerde kinderen erbij door een belangstellende, maar niet al te persoonlijke vraag (geen ja/nee vraag).
- Kinderen die veel praten, waar nodig onderbreken en kort samenvatten.
- Zijweggetjes of eigen ervaringen van kinderen mogen, mits ze verband houden met het onderwerp. Niet te lang uitweiden.
- Laat je eigen inbreng summier, sturend en aanvullend zijn waar dat nodig is. Pas op voor teveel sturen of voorkauwen van antwoorden.
- Wanneer een kind een antwoord geeft wat niet bevredigt, vraag dan door. Neem antwoorden altijd serieus, ook als anderen het dom vinden. Soms gebeurt het dat een kind geen serieus antwoord geeft, omdat het niet gemotiveerd is. Ga er dan wel serieus op in door een tegenvraag te stellen, zodat het kind moet nadenken over zijn of haar eigen antwoord.
- Laat door je eigen houding merken dat we eerbiedig met de Bijbel omgaan. Wees duidelijk in het feit dat je dit ook van hen verwacht.

Punten voor een inleiding

Hieronder volgen wat punten voor een korte inleiding op deze Bijbelstudie. Uiteraard kan er ook een eigen inleiding worden gemaakt.

- Er ligt een nieuw krantje van Bart Smit op de mat. Snel raap je het op. De nieuwste computergame is in de aanbieding: tien procent korting! Iemand uit je klas heeft hem al en heeft er enthousiast over verteld. Die moet je ook hebben! Je bladert verder in het krantje. Er staat dit keer wel heel veel moois in. Gelukkig ben je bijna jarig! Dat betekent weer een behoorlijk verlanglijstje. Of, je kunt het natuurlijk ook zelf kopen, van je eigen geld! Als dat tenminste mag van je vader en moeder...
- Het is zondagochtend. Je zit in de kerk. Je kent de tekst wel, waar de dominee over preekt: *Zoekt eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden.* Je luistert goed, want straks vraagt je vader waar de preek over ging.
- Je ligt op bed. Je kan nog niet slapen. Je denkt aan het gesprek vanmorgen uit de kerk over de preek. Aan wat je vader vertelde over het zoeken van het Koninkrijk van God, over het zoeken van de Koning van dat Koninkrijk, de Heere Jezus. Je merkte het: voor je vader is dat het allerbelangrijkste in zijn leven. Je weet nog hoe hij keek. Blij is het goede woord niet. Met verlangen, ja, dat is het. Verlangend. In een flits zie je het krantje van Bart Smit voor je. De nieuwste computergame... waar jij verlangend naar keek. En je ziet ineens het grote verschil...

De Heere wil dat je Hem zoekt! Hij wil de belangrijkste plaats in je leven hebben. Daarover vertelt de Heere Jezus verschillende gelijkenissen. Eén daarvan gaan we straks samen lezen en met elkaar bespreken. We zullen dan zien, wat de Heere Jezus met deze gelijkenis bedoelt.

Aantekeningen bij de tekst

Mattheüs 13: 1-3a, 44-46

Vers 1 *het huis*: namelijk in Kapernaüm.

de zee: Dat is het Meer van Galilea.

Vers 2 *een schip*: volgens Lukas 5: 3 is dat het schip van Simon Petrus.

- Vers 3 *gelijkenissen*: beelden uit het dagelijks leven, waarmee de Heere Jezus verborgenheden van Zijn Koninkrijk wil openbaren voor de gelovigen, maar ook juist verborgen wil houden voor de ongelovigen.
- Vers 45 *Wederom*: In Mattheüs 13 staan zeven gelijkenissen die de Heere Jezus vertelt over het Koninkrijk der hemelen.

Achtergrondinformatie

Context

De Heere Jezus gaat door Galilea. In Lukas 4 staat: *Ik moet ook andere steden het Evangelie van het Koninkrijk Gods verkondigen; want daartoe ben Ik uitgezonden. En Hij predikte in de synagogen van Galilea.*

Er is verzet tegen Zijn prediking van de kant van de farizeeërs (Mattheüs 12). Zij beschuldigen Jezus ervan dat Hij duivelen uitwerpt door de overste der duivelen. Jezus bestraft hen en noemt hen ‘adderengebroidsels’ (Mattheüs 12: 34). Vervolgens vragen zij Jezus om een teken. Wie is Hij eigenlijk, om zulke woorden tegen hen te zeggen? De Meester geeft hen dan geen ander teken dan het teken van Jona de profeet.

De scharen zoeken Hem echter op. Zij willen Jezus’ wonderen zien en woorden horen. Het wordt zo druk aan de oever van het Meer van Galilea, dat de schare op Hem aandringt, om het Woord van God te horen. De Heere Jezus ziet twee vissersscheepjes liggen, de vissers spoelen de netten, na een nacht op het meer. *En Hij ging in een van die schepen, hetwelk van Simon was, en bad hem, dat hij een weinig van het land afstak; en nederzittende, leerde Hij de scharen uit het schip.*

Mattheüs 13

In Mattheüs 13 begint de Heere Jezus met het spreken in gelijkenissen. In dit hoofdstuk staan er zeven. De stof voor gelijkenissen wordt ontleend aan algemeen bekende voorvallen in de natuur of in het dagelijks leven. Ze hebben een duidelijke plaats in het dieper onderwijs over aard en voortgang van het Koninkrijk der hemelen en niet zo zeer in de aankondiging van het Koninkrijk. De discipelen vragen aan hun Meester waarom Hij in gelijkenissen spreekt (vers 10). De Heere antwoordt: *Omdat het u gegeven is, de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven. Want wie heeft, dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben; maar wie niet heeft, van dien zal genomen worden, ook dat hij heeft. Daarom spreek Ik tot hen door gelijkenissen, omdat zij ziende niet zien, en horende niet horen, noch ook verstaan.*

Er is namelijk een tweedeling gekomen: het volk heeft de openlijke, overhulde prediking van de Heere Jezus niet aangenomen (hoofdstuk 12, zie hierboven). Nu gaat Jezus over op spreken in gelijkenissen: Alleen die oren hebben om te horen, zullen de betekenis van de gelijkenis verstaan. De gelijkenissen verduidelijken dus niet alleen, zij stellen ook op de proef en maken scheiding tussen de hoorders. De ‘goede verstaanders’ zullen er nader door onderwezen worden, voor de ongelovigen wordt het Koninkrijk nu zo gepredikt, dat zij *ziende niet zien, en horende niet horen*.

Betekenis van gelijkenissen

Gelijkenissen hebben altijd een kernboodschap. Jezus wil over een specifiek facet van Zijn Koninkrijk onderwijs geven. Dat betekent, dat wij niet moeten proberen alle onderdelen van het verhaal te vertalen naar het geestelijke. Niet alle lijnen zijn door te trekken en bovenal verliezen we dan de bedoeling van de gelijkenis uit het oog door ons te verliezen in details.

Zo is de kernboodschap van de gelijkenis van de parel van grote waarde de volgende: De koopman die op zoek is naar schone parels is het beeld van een mens, die in zichzelf onbevredigd, naar werkelijke waarden van het leven zoekt en misschien ook wel enkele gevonden heeft. Als zo’n zoeker echter de Gave Gods vindt, die in het Koninkrijk der hemelen is geopenbaard, namelijk Jezus Christus, zal hij al het andere graag prijsgeven om dat ene, Die Ene, te kunnen ontvangen.

Verschillende uitleg

De zoektocht naar de betekenis van deze gelijkenis levert verschillende uitleggingen op. Er zijn betrouwbare uitleggers, die in de koopman het beeld zien van de Heere Jezus Zelf. Hij zoekt schone parels. De parel van grote waarde is dan Zijn Kerk. De hemelse Koopman doet er alles voor deze parel te kunnen kopen: Hij betaalt de hoogste prijs, namelijk de prijs van Zijn bloed. We kennen ook de uitdrukking dat Gods kinderen ‘als parels gehecht worden aan Jezus’ middelaarskroon’.

Er zijn echter ook uitleggers die in het beeld van de koopman het beeld zien van de mens, die op zoek is naar de hogere waarden in het leven. Die verliezen echter hun waarde, als hij door genade de Parel van grote waarde mag vinden: de Heere Jezus. Dat is wat we lezen in Filippenzen 3: 7, 8. *Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.* In deze schets is gekozen voor de laatst genoemde uitleg.

De Parel van grote waarde

Als we kiezen voor deze uitleg, mogen de kinderen ook verwachten, dat we kunnen vertellen, waarom de Heere Jezus zo genoemd wordt.

Hij is de Parel van grote waarde, als Hij Zich in de eeuwigheid Borg stelt voor verloren zondaren. Hij is de Parel, als Hij komen wil in de stal van Bethlehem. Zijn glans gaat schuil achter het kleed van Zijn mensheid, nochtans zien de gelovigen rond de kribbe in Hem de beloofde Messias en aanbidden Hem. Hij is de Parel van grote waarde als Hij goeddoende het land doorgaat en het Evangelie van het Koninkrijk verkondigt. Hij is de Parel van grote waarde, als Hij kruipt in de hof van Gethsemané en de drinkbeker gaat drinken, die Zijn Vader Hem geeft, als Hij Zich gevangen geeft, Zich laat bespuwen en slaan. Hij is de Parel van grote waarde als Hij in het rechthuis van Pilatus wordt bekleed met de purperen mantel en de doornenkroon en de rietstaf Hem gegeven wordt. Hij is de Parel van grote waarde als Hij vrijwillig het kruis op Zich neemt en de toorn van God over de zonde van het ganse menselijke geslacht draagt, wegdraagt. Hij is de Parel van grote waarde als Hij uitroept: *Het is volbracht.*

Hij is ook de Parel van grote waarde als Hij opstaat uit het graf en de overwinning aan het licht brengt, als Hij opvaart naar de Vader en zitten mag aan Gods rechterhand. Kortom: *Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk!* (Hooglied 5: 16).

Het is de Heilige Geest, Wiens werk het is Christus te verheerlijken, dat we de waarde van deze Parel mogen gaan zien, waardoor we alle andere dingen *schade en drek* leren achten.

Parels

Een parel is een hard, rond voorwerp dat door bepaalde weekdieren (hoofdzakelijk oesters, soms slakken) wordt gemaakt, en dat opgevist wordt om als sieraad te dienen.

Parels worden verkregen door parelduikers en tegenwoordig door parelkwekers.

Ze ontstaan als reactie op binnengedrongen vreemde delen - bijvoorbeeld een zandkorrel - tussen de schelp en de mantel of zelfs in het inwendige van de mantel. De buitenhuid van de mantel, die gewoonlijk parelmoer vormt aan de binnenzijde van de schelp, omsluit echter ook binnengedrongen vreemde voorwerpen. En uit deze inkapsels ontstaat de parel. Geschat wordt dat in 1 op de 15.000 wilde oesters een parel zit.

In de natuur komen ze voor in Sri Lanka, Zuid-India, de Perzische Golf, Saoedi-Arabië, Iran en Oman.

Pareloesters groeien op Tahiti en voor de kusten van Japan, Mexico, Panama en Californië.

Bijna alle parels worden tegenwoordig gekweekt (cultivéparels). Hiervoor wordt in de oester een klein korreltje parelmoer gelegd en de parel kan dan na twee jaar geoogst worden. De teelt is door de Japanner Kokichi Mikimoto ontwikkeld en in 1896 gepatenteerd.

De grootte van de parels varieert van een speldenkop tot een duivenei. De grootste tot dusver gevonden parel (naar een vroegere eigenaar Hope-parel genoemd) is vijf centimeter lang en weegt 454 karaat (ongeveer 118 gram). Deze parel wordt bewaard in het South Kensington Museum in Londen.

Antwoorden bij het werkboekje -10

Weet je het nog? -10

1							G	A	L	I	L	E	A
2			S	C	H	E	E	P	J	E			
3			P	A	R	E	L	S					
4	K	O	N	I	N	K	R	I	J	K			
5							K	O	O	P	M	A	N
6			W	A	A	R	D	E					
7	V	E	R	K	O	P	E	N					
8				M	O	O	I	S	T	E			
9					V	A	S	T					

In de gele kolom lees je GELIJKENIS.

Om over te praten -10

- 1. Wie wordt er bedoeld met de Parel van grote waarde?**
De Heere Jezus.
- 2. Noem eens drie dingen waaraan je dat kunt zien.**
 - * Hij is de Zoon van God.
 - * Hij wilde komen om te lijden en te sterven.
 - * Hij heeft de dood overwonnen.
 - * Hij genas zieken.
 - * Hij ontfermt Zich over zondaren.
- 3. De koopman zocht mooie parels. Wat bedoelt de Heere Jezus daarmee voor ons? Geef eens voorbeelden daarvan.**
Wij zijn ook op zoek naar mooie dingen, of dingen die we belangrijk vinden. Voorbeelden: -
goede cijfers halen op school
 - de beste zijn met gym
 - mooie kleren
 - computerspelletjes
 - speelgoed
 - proberen netjes te leven
- 4. De koopman ging alles verkopen. Wat betekent dat voor ons? Moeten wij ook alles verkopen?**
Als je de Heere Jezus lief krijgt, wordt dat het belangrijkste. Je verlangt het meest om Hem te dienen, en dat Hij in je hart woont. Alle andere dingen, die je eerst zo belangrijk vond, kunnen je niet meer echt gelukkig maken.
- 5. Waar kunnen wij de Parel van grote waarde vinden?**
In de Bijbel, en overal waar uit de Bijbel verteld wordt.
- 6. Wat wil de Heere Jezus ons met deze gelijkenis leren?**
De Heere Jezus wil ons leren, dat we Hem boven alles moeten zoeken en dienen. Als je Hem hebt, als Hij in je hart woont, dan heb je alles, ook al heb je verder niets. Je kunt alles missen, maar de Heere Jezus niet! En... Hij is er! Wie zoekt, die vindt!

Oplossing van de puzzel

Als alle lettergrepen in de goede volgorde zijn gezet, staat er: *Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone paarden zoekt.*

Daarachter komt dan: *dewelke, hebbende een parel van grote waarde gevonden, ging heen en verkocht al wat hij had, en kocht dezelve.*

Antwoorden bij de Bijbelstudie +10

1. a. **Wie vertelt deze gelijkenis?**

De Heere Jezus vertelt deze gelijkenis.

b. Er worden zeven gelijkenissen in Mattheüs 13 verteld. Trek een lijn van de naam van de gelijkenis naar het Bijbelvers, waar deze gelijkenis begint.

c. **Lees vers 36.**

Toen nu Jezus de scharen van Zich gelaten had, ging Hij naar huis. En Zijn discipelen kwamen tot Hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers.

Welke gelijkenissen heeft de Heere Jezus dus aan de mensen verteld? Kleur de naam van die gelijkenissen geel.

De gelijkenis van het mosterdzaad, van de zaaier, van het zuurdeeg en van het onkruid tussen de tarwe.

d. **Aan wie heeft de Heere Jezus de gelijkenis van de parel verteld? Zie ook vers 36.**

Aan de discipelen.

2. a. **Wat was het werk van de koopman?**

Parels zoeken om daarmee te handelen.

b. **Wat zijn schone parels?**

Mooie parels, die veel geld waard zijn en goed verkocht kunnen worden.

c. **Lees het volgende stukje. Probeer in je eigen woorden te vertellen hoe een parel ontstaat en waarom die parel zo kostbaar is.**

Een parel ontstaat in een schelpdier, meestal een oester. Als er een zandkorrel in de schelp terecht komt, wordt er een laagje parelmoer omheen gevormd. Dat laagje groeit en zo wordt het een parel. Ze zijn kostbaar omdat ze sterk zijn, mooi glanzen, omdat ze zeldzaam zijn en omdat ze met veel moeite worden opgedoken.

3. a. **Wat bedoelt de Heere Jezus met het Koninkrijk der hemelen?**

Het Koninkrijk der hemelen is overal waar Koning Jezus heerst door Zijn Woord en Geest. Het is een geestelijk Koninkrijk, de burgers van dat Koninkrijk zijn zij, die de Heere liefhebben.

b. **Wie bedoelt de Heere Jezus met de koopman?**

De koopman die op zoek is naar schone parels is het beeld van de mens, die altijd maar op zoek is naar wat waarde heeft in het leven, maar die nergens echt vrede in vindt.

c. **Wat bedoelt Hij met de parels?**

De schone parels zijn voor ieder weer anders. Het zijn de dingen die hij belangrijk vindt, waar hij denkt gelukkig mee te zijn. Voor Levi was dat zijn geld, voor Paulus zijn godsdienst.

d. **En met de parel van grote waarde?**

Christus Zelf is de Parel van grote waarde.

4. In het vak hieronder wordt een aantal dingen genoemd.

- a. Kleur groen, waarvan je denkt dat het bij de 'gewone' parels hoort, die gezocht worden.**

Hier maken de kinderen nog niet hun persoonlijke keus, dat doen ze bij d. Je kunt hier ook vragen of zij zelf nog meer voorbeelden weten te noemen.

- b. Teken een rode rand om de 'parels' die ook echt 'schóne parels' zijn.**

Kinderen kunnen hier misschien ook noemen 'goede cijfers op school'. Bij vraag c komt dan aan de orde, waarom ze dat vinden. Dan kun je er op ingaan.

- c. Probeer aan elkaar uit te leggen, waarom je woorden groen gekleurd hebt en waarom je woorden een rode rand hebt gegeven.**

Hier kun je met de kinderen praten over het waarom. Er kan een discussie ontstaan over voorbeelden die genoemd zijn, die op zich niet verkeerd zijn. Ga op die reacties in, niet in de veroordelende zin, maar opbouwend. Tenslotte vallen alle 'parels' die genoemd worden, in het niet naast de Parel van grote waarde. Daar mag je de nadruk op leggen. De Heere Jezus spreekt geen oordeel uit over de schone parels, maar ze zijn absoluut niet toereikend om werkelijk rijk te maken. De werkelijke rijkdom zit hem immers in het bezit van de Parel van grote waarde.

- d. Zet een kruisje voor de 'parels', die voor jou belangrijk zijn.**

Waardeer het als kinderen eerlijk durven te zijn. Stimuleer dat ze zelf nog dingen erbij bedenken. Vraag naar het waarom van hun keuze.

- e. Staat de Parel van grote waarde er ook bij? Kleur die geel.**

Bijbel lezen	Goede cijfers op school
gebed	Mobieltje
Luisteren naar het Bijbelverhaal op school	Hobby's
	Merkkleren
	Veel geld verdienen
	computergame
	Populair zijn
	MSN-en
	de Heere Jezus

5. Met de Parel van grote waarde wordt de Heere Jezus bedoeld.

- a. Schrijf eens drie dingen op, waaraan je dat kunt zien.**

Ga hier met de kinderen in gesprek: waarom is de Heere Jezus dan de Parel van grote waarde? In de achtergrondinformatie worden veel facetten genoemd. Het gesprek hierover mondt dan uit in wat hieronder staat. De kinderen kunnen dan drie dingen opschrijven van alles wat ze genoemd hebben:

- * Vanwege Zijn zondaarsliefde
- * Hij is de Zoon van God
- * Om Zijn lijden en sterven
- * Om Zijn gehoorzaamheid aan Zijn Vader
- * Om Zijn opstanding uit de doden
- * Vanwege Zijn zorg vanuit de hemel

- b. Noem eens voorbeelden uit de Bijbel van mensen die de Parel van grote waarde gevonden hebben.**

Bijvoorbeeld: Job, Levi, de Samaritaanse vrouw, Zacheüs, de moordenaar aan het kruis, Paulus.

6. a. **Wat betekent het, dat de koopman alles verkocht wat hij had, om die parel van grote waarde te kunnen kopen?**

Alle dingen, waarvan hij dacht dat ze waardevol en belangrijk waren in zijn leven, bleken klein en onbelangrijk te zijn, in vergelijking met de grote waarde die hij had gevonden in die ene allermooiste parel.

- b. **Wat betekent dat voor jou? Kijk daarbij goed naar wat je hebt besproken en ingevuld bij vraag 5 en 6.**

Wat blijken de schone parels van vraag 5 van weinig of misschien zelfs van geen enkele waarde, als ze vergeleken worden met Wie de Heere Jezus is. Tenslotte is er maar Eén, Die werkelijk je hart vervullen kan met vrede, liefde, genade, vergeving en blijdschap en dat is de Heere Jezus. Als je dat hebt mogen zien door het werk van de Heilige Geest, begrijp je het gedichtje van Jacobus Groenewegen:

“Roem wereld, uw schatten;
gij kunt niet bevatten
hoe rijk ik wel ben.
‘k Heb alles verloren,
maar Jezus verkoren,
Wiens eigen ik ben.”

Misschien is dit een goede gelegenheid om dat versje eens met de kinderen te bespreken.

7. **De koopman betaalt de parel van grote waarde. In Jesaja 55: 1 staat, hoe wij moeten betalen.**

O alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!

- a. **Probeer in eigen woorden te zeggen, wat hier wordt bedoeld.**

De Heere nodigt ons uit om tot Hem te komen als we dorstig zijn. We mogen het water des levens kopen, zonder dat we geld of een andere prijs hoeven te betalen.

- b. **Hoe komt het dat wij niet, zoals de koopman, hoeven te betalen?**

Omdat het genade is! De Heere Jezus heeft Zelf alles betaald met Zijn bloed en leven. We zouden het ook niet kunnen betalen.

- c. **Toch kost het wat, of misschien wel veel. Kijk nog eens naar vraag 4. Wat zou het jou kosten?**

De Heere vraagt van ons dat we onze eigen parels wegdoen. Dat kan moeilijk zijn. Als alle kinderen uit je klas praten over een computergame of een mobiel of noem nog maar iets van de dingen van vraag 5 en jij staat daar in je eentje, omdat jij die parels niet meer wilt zoeken, vanwege de Parel van grote waarde.

Wij hoeven echter gelukkig niet met onze ‘parels’ te betalen. Zie antwoord b.

8. **Een gelijkenis heeft altijd één hoofdgedachte, een kernboodschap. Wat is nu de kernboodschap die de Heere Jezus jou wil leren?**

Er is maar één Parel van grote waarde. Van nature zijn we op zoek naar allerlei mooie parels, maar alles van deze wereld laat ons hart leeg. Ook al zijn we er nog zo vroom mee bezig. Er is er maar Eén, Die ons hart kan vervullen, Die werkelijk waarde heeft, en dat is de Heere Jezus Christus. Zoek deze Parel. En wie zoekt... die vindt!